P9_TA(2019)0032

Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 a vlastné zdroje: čas splniť očakávania občanov

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 a vlastných zdrojoch: je načase splniť očakávania občanov (2019/2833(RSP))

(2021/C 202/07)

Európsky parlament,

— so zreteľom na články 310, 311, 312 a 323 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na návrhy Komisie z 2. mája 2018 týkajúce sa viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR“) na roky 2021 – 2027 a systému vlastných zdrojov Európskej únie,

— so zreteľom na svoje uznesenia zo 14. marca 2018 o budúcom VFR: príprava pozície Európskeho parlamentu k VFR na obdobie po roku 2020 ([1]) a o reforme systému vlastných zdrojov Európskej únie ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 30. mája 2018 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 a vlastných zdrojoch ([3]),

— so zreteľom na svoju predbežnú správu zo 14. novembra 2018 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 – pozícia Európskeho parlamentu so zreteľom na dohodu ([4]),

— so zreteľom na vyhlásenia Komisie a Rady z 10. októbra 2019 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 a vlastných zdrojoch: je načase splniť očakávania občanov,

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

1. vyhlasuje, že nastal čas splniť očakávania občanov EÚ a zosúladiť politické záväzky a ambície EÚ s potrebnými finančnými prostriedkami; je odhodlaný zabezpečiť silný a dôveryhodný VFR, ktorý EÚ umožní účinne reagovať na dôležité výzvy a dosiahnuť vytýčené politické ciele počas nasledujúceho sedemročného obdobia; domnieva sa, že európske voľby v roku 2019 priniesli obnovenú legitimitu postavenia a úlohy Európskeho parlamentu v tomto procese; vyhlasuje, že je pripravený zamietnuť každú pozíciu Rady, ktorá nerešpektuje výsady Európskeho parlamentu alebo náležite nezohľadňuje jeho pozície;

2. prijíma toto uznesenie s cieľom potvrdiť a aktualizovať svoj mandát na rokovanie tak na strane výdavkov, ako aj na strane príjmov budúceho VFR; požaduje bezodkladné začatie rokovaní s Radou v záujme včasného dosiahnutia pevnej dohody a zdôrazňuje, že Európsky parlament je na túto úlohu pripravený už od novembra 2018; žiada, aby Komisia predložila pohotovostný plán VFR, ktorý by fungoval ako bezpečnostná sieť na ochranu prijímateľov finančných prostriedkov z programov financovania EÚ, čo by umožnilo predĺženie súčasného VFR – v prípade, že budúci VFR nebude schválený včas;

Potvrdenie rozhodnej pozície Európskeho parlamentu

3. potvrdzuje mandát na rokovania vytýčený vo svojej predbežnej správe o VFR zo 14. novembra 2018, pokiaľ ide o údaje VFR (podľa programu, okruhu a globálne), vlastné zdroje EÚ, ustanovenia o flexibilite, revíziu v polovici trvania a horizontálne zásady, ako je začlenenie cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, klímy a rodovej rovnosti do všetkých politík a iniciatív v nasledujúcom VFR, ako aj osobitné zmeny navrhovaného nariadenia o VFR a medziinštitucionálnej dohody;

([1]) Ú. v. EÚ C 162, 10.5.2019, s. 51.
([2]) Ú. v. EÚ C 162, 10.5.2019, s. 71.
([3]) Prijaté texty, P8_TA(2018)0226.
([4]) Prijaté texty, P8_TA(2018)0449.

Štvrtok 10. októbra 2019

4. opätovne zdôrazňuje, že budúci VFR by sa mal stanoviť na 1 324,1 mld. EUR v cenách roku 2018, čo predstavuje 1,3 % hrubého národného dôchodku (ďalej len „HND“) EÚ27; zdôrazňuje, že tento globálny údaj je výsledkom posúdenia požadovanej úrovne financovania zdola nahor pre každý program a politiku EÚ; v tejto súvislosti pripomína zámer Európskeho parlamentu posilniť hlavné programy (napr. v oblasti mládeže, výskumu a inovácií, životného prostredia a zmeny klímy, infraštruktúry, MSP, digitalizácie a sociálnych práv) s cieľom udržať financovanie existujúcich politík EÚ v reálnom vyjadrení (najmä pokiaľ ide o súdržnosť, poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo) a vyčleniť na nové úlohy (napr. v oblasti migrácie, vonkajšej činnosti a obrany) dodatočné finančné prostriedky; je pevne presvedčený, že európska pridaná hodnota spočíva v spájaní zdrojov na úrovni EÚ v zmysle efektívnosti, solidarity a globálneho vplyvu; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu posilniť zameranie budúcich výdavkov na výsledky;

5. zdôrazňuje, že Európsky parlament neudelí súhlas s VFR bez dohody o reforme systému vlastných zdrojov EÚ vrátane zavedenia koša nových vlastných zdrojov, ktoré lepšie zodpovedajú hlavným politickým prioritám EÚ a stimulujú ich pokrok; pripomína, že účelom zavedenia nových vlastných zdrojov nie je len zmierniť prevahu príspevkov založených na HND, ale aj zaručiť primeranú úroveň financovania výdavkov EÚ v budúcom VFR; opätovne potvrdzuje svoju pozíciu vymedzenú v predbežnej správe o VFR, pokiaľ ide o zoznam potenciálnych kandidátov na nové vlastné zdroje (spoločný konsolidovaný základ dane z príjmov právnických osôb, zdaňovanie digitálnych služieb, daň z finančných transakcií, príjmy zo systému obchodovania s emisiami, príspevok z plastov a mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach), zrušenie všetkých zliav a opráv, zjednodušenie vlastného zdroja založeného na DPH, zníženie vnútroštátnych „nákladov na výber“, ktoré boli odpočítané z colných poplatkov, a zahrnutie iných príjmov vo forme pokút a poplatkov do rozpočtu EÚ;

6. opätovne potvrdzuje, že je potrebné zaviesť nový mechanizmus na ochranu rozpočtu EÚ v prípade, že sa nedodržiavajú zásady právneho štátu alebo že existuje systémové ohrozenie hodnôt zakotvených v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a ak existuje alebo hrozí riziko, že tieto skutočnosti budú mať vplyv na zásady správneho finančného riadenia alebo ochranu finančných záujmov Únie; zdôrazňuje, že takéto opatrenia by nemali mať vplyv na povinnosť vládnych orgánov alebo členských štátov vykonávať platby konečným prijímateľom alebo príjemcom;

Reakcia na nové iniciatívy po európskych voľbách

7. víta politické záväzky týkajúce sa ďalších iniciatív, ktoré prijala zvolená predsedníčka Komisie po svojom schválení v júli 2019, a očakáva bezodkladné objasnenie ich vplyvu na rozpočet; zdôrazňuje skutočnosť, že všetky nové iniciatívy, z ktorých niektoré sa už vo veľkej miere predpokladali v priebežnej správe Európskeho parlamentu, by sa mali vypočítať nad rámec pôvodných návrhov Komisie na nasledujúce obdobie, čo by malo viesť k vyšším stropom VFR, než sa pôvodne navrhovalo; očakáva preto, že Komisia vo svojom pôvodnom návrhu VFR formálne zohľadní vplyv týchto iniciatív na rozpočet a spolu s Európskym parlamentom bude obhajovať potrebnú úroveň financovania v rámci nadchádzajúcich rokovaní o VFR s Radou;

8. žiada ďalšie legislatívne návrhy na vytvorenie nových nástrojov, ktoré má bezprostredne predložiť nová Komisia s cieľom zahrnúť ich financovanie do dohody o budúcom VFR; očakáva, že všetky prípadné nové iniciatívy, ktoré by sa mohli navrhnúť po prijatí VFR na roky 2021 – 2027, sa budú financovať prostredníctvom nových rozpočtových prostriedkov;

9. víta na strane príjmov záväzky zvolenej predsedníčky týkajúce sa obnovenia alebo rozšírenia viacerých iniciatív, ktoré by mali byť súčasťou budúceho koša nových vlastných zdrojov; vyzýva najmä členské štáty, aby využili príležitosť zaviesť mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach, ktorý by bol spravodlivým spôsobom, ako reagovať na požiadavky ľudí, ktorí volajú po rozhodnom vedení v boji proti zmene klímy, a zároveň zabezpečiť rovnaké podmienky v medzinárodnom obchode;

Ďalší skokový posun v záujme klimatického prechodu

10. potvrdzuje svoju jednoznačnú podporu zásade zohľadňovania problematiky zmeny klímy; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že budúci VFR bude v plnom súlade s Parížskou dohodou, a zdôrazňuje naliehavú potrebu ďalšieho kvantového skoku v politickom a finančnom úsilí s cieľom dosiahnuť jej ciele, ako aj spravodlivý prechod na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo založené na najvyšších kritériách sociálnej spravodlivosti, aby sa nezabudlo na žiadnych obyvateľov ani regióny; očakáva konkrétny návrh o Európskom ekologickom dohovore, ako sa uvádza v politických usmerneniach novej predsedníčky Komisie; očakáva, že rozpočtové prostriedky v priebehu nasledujúceho programového obdobia budú zodpovedať tejto ambícii, pričom zdôrazňuje, že znížený VFR by očividne predstavoval krok späť;

11. zdôrazňuje skutočnosť, že spoločné opatrenia v oblasti klímy na úrovni EÚ prinášajú významnú pridanú hodnotu, a preto by mali byť základom modernizácie rozpočtu EÚ a jeho výdavkových programov; zdôrazňuje preto, že zohľadňovanie problematiky klímy a biodiverzity v budúcom VFR musí ísť nad rámec cieľových úrovní výdavkov, ako uvádza vo svojej predbežnej správe, a to aj z hľadiska začleňovania problematiky klímy a sociálneho rozmeru do rozhodovania o všetkých hlavných programoch a počas celého politického cyklu; v tejto súvislosti okrem toho požaduje transparentnejšiu, prísnejšiu a komplexnejšiu metodiku vrátane zreformovaných ukazovateľov výkonnosti na vymedzenie a sledovanie výdavkov súvisiacich s klímou a biodiverzitou, predchádzanie finančnej podpore škodlivých opatrení a monitorovanie dlhodobého vplyvu zohľadňovania problematiky klímy v záujme zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu; žiada, aby bol Európsky parlament úzko zapojený do koncipovania takejto metodiky;

Okamžité začatie medziinštitucionálnych rokovaní

12. pripomína, že v článku 312 ods. 5 ZFEÚ sa stanovuje, že v priebehu celého postupu, ktorý vedie k prijatiu VFR, všetky tri inštitúcie EÚ „prijmú všetky opatrenia potrebné na uľahčenie jeho prijatia“; zdôrazňuje skutočnosť, že Európsky parlament je už takmer rok pripravený rokovať o všetkých aspektoch VFR a balíka vlastných zdrojov, zatiaľ čo Rada doteraz neodsúhlasila otvorenie žiadnych zmysluplných rozhovorov a diskutovala len v rámci krátkych a formálnych brífingov a debrífingov popri zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti (GAC); domnieva sa, že takéto minimalistické kontakty sa nedajú považovať za uspokojivú medziinštitucionálnu spoluprácu a nie sú v súlade s tým, čo sa v zmluve výslovne vyžaduje;

13. požaduje preto okamžité zintenzívnenie medziinštitucionálnych rozhovorov o VFR a vlastných zdrojoch s cieľom pripraviť pôdu pre skutočné rokovania a vyzýva Radu, aby bezodkladne prijala svoj mandát na rokovania; v záujme zabezpečenia súhlasu Európskeho parlamentu sa domnieva, že Rada by už pri rozhodovaní o svojej pozícii mala náležite zohľadniť pozície Európskeho parlamentu; očakáva, že na tento účel predsedníctvo Rady a Komisia jasne oznámia a vysvetlia názory Európskeho parlamentu Rade pre všeobecné záležitosti, a žiada prítomnosť rokovacej skupiny Európskeho parlamentu na všetkých neformálnych zasadnutiach Rady, ktoré sa týkajú VFR; zdôrazňuje potrebu prikročiť k špecializovaným trojstranným stretnutiam, ktoré by mali dopĺňať súčasné brífingy a debrífingy Rady pre všeobecné záležitosti, a tak prehĺbiť diskusiu o rôznych aspektoch návrhov týkajúcich sa VFR a vlastných zdrojov; okrem toho očakáva, že sa v súlade s článkom 324 ZFEÚ zvolajú stretnutia na vysokej úrovni medzi predsedami inštitúcií;

Ochrana výsad Európskeho parlamentu

14. berie na vedomie metodiku Rady na prípravu rokovacích rámcov pre VFR; je však obozretný, pretože takýto postup je zároveň pokusom zveriť Európskej rade dominantnú úlohu pri prijímaní neodvolateľných rozhodnutí o viacerých aspektoch budúceho VFR, podobne ako pri procese, ktorý viedol k prijatiu súčasného VFR; zdôrazňuje, že Európsky parlament automaticky neodkývne hotovú vec, pred ktorú ho postaví Európska rada, a je pripravený udeliť súhlas až vtedy, keď sa dosiahne uspokojivá dohoda;

15. zdôrazňuje, že tieto rokovacie rámce zahŕňajú nielen prvky nariadenia o VFR, v súvislosti s ktorými musí Európsky parlament udeliť súhlas, ale aj značný počet legislatívnych ustanovení týkajúcich sa odvetvových politík EÚ, o ktorých sa má rozhodovať v rámci riadneho legislatívneho postupu; domnieva sa teda, že takéto rokovacie rámce sú iba odrazom interného postupu Rady, ktorý nijako nesmie brániť Európskemu parlamentu v riadnych rokovaniach o všetkých prvkoch balíka VFR a odvetvových právnych predpisov; naliehavo preto vyzýva Radu, aby začala s Európskym parlamentom rokovania o všetkých aspektoch odvetvových právnych predpisov, ktorými sa zriaďujú nové programy EÚ, ako aj o návrhu týkajúcom sa zásad právneho štátu;

16. pripomína, že závery Európskej rady majú politickú povahu a že článok 15 ods. 1 Zmluvy o EÚ zakazuje Európskej rade vykonávať legislatívne funkcie; preto vyzýva Európsku radu, aby upustila od prijímania podrobných a údajne záväzných záverov založených na rokovacom rámci pre VFR, keďže by to znamenalo priamy zásah do legislatívnej oblasti; spolieha sa na to, že Komisia ako čestná sprostredkovateľka a strážkyňa zmlúv podporí Európsky parlament pri uplatňovaní jeho legislatívnych výsad v súlade s postupom súhlasu aj s bežným legislatívnym postupom;

Bezpečnostná sieť na ochranu prijímateľov finančných prostriedkov z programov EÚ: zostavenie pohotovostného plánu VFR

17. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Európska rada už niekoľkokrát predĺžila lehotu na dosiahnutie politického rozhodnutia; obáva sa, že ak by Rada a Európska rada ďalej pokračovali v odkladoch bez zapojenia Európskeho parlamentu, hrozí jasné riziko, že takéto zložité rokovania sa nebudú môcť úspešne zavŕšiť do konca súčasného VFR; pripomína vážne komplikácie, ku ktorým v minulosti došlo pri spúšťaní programov EÚ a ktoré vyplynuli z neskorého prijatia súčasného VFR;

Štvrtok 10. októbra 2019

18. pripomína, že v prípade neprijatia nového VFR načas sa v článku 312 ods. 4 ZFEÚ ustanovuje bezpečnostná sieť vo forme dočasného predĺženia stropov a iných ustanovení posledného roka súčasného rámca; vyjadruje však znepokojenie nad tým, že takáto bezpečnostná sieť by mohla byť ohrozená nielen nedostatkom pripravenosti na operačnej úrovni, ale aj v dôsledku dátumov uplynutia platnosti niektorých súčasných programov EÚ; v tejto súvislosti varuje pred prerušením programov EÚ a deklaruje svoj úmysel nenechať sa pod časovým tlakom vmanévrovať do prijatia zlej dohody;

19. naliehavo preto vyzýva Komisiu, aby okamžite začala pripravovať pohotovostný plán VFR s cieľom chrániť prijímateľov a zabezpečiť kontinuitu financovania v prípade, že bude potrebné predĺžiť súčasný VFR; žiada, aby bol takýto plán formálne predložený začiatkom roka 2020, a tak ho urýchlene mohla prijať Rada aj Európsky parlament; žiada, aby tento plán obsahoval horizontálny legislatívny návrh na zrušenie lehôt ustanovených v príslušných programoch, čím sa zabezpečí súlad s článkom 312 ods. 4 ZFEÚ, a aby sa doň zahrnuli konkrétne operačné ustanovenia, najmä pokiaľ ide o pokračovanie politík v rámci zdieľaného riadenia;

o

o o

20. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Európskej Rade a Komisii.